

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: 296 153 222
fax: 296 153 264

Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2012

tisková zpráva

Praha, 19. 11. 2013

Výroční zprávu o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2012 projedná vláda České republiky na svém zasedání 20. listopadu 2013. Zpráva shrnuje nejdůležitější údaje o drogové situaci v České republice v roce 2012.

Hlavní závěry:

- **Pokles užívání marihuany v české populaci i zkušeností s ostatními nelegálními drogami. Počet uživatelů heroinu klesl za posledních deset let o více než polovinu.**
- **Škodlivé nebo problémové pití alkoholu se týká 8,2 % populace, tedy přibližně 600 tisíc dospělých Čechů.**
- **Značné regionální rozdíly v dostupnosti služeb pro drogově závislé.**

Nelegální drogy Češi užívají méně než v předchozích letech, ubývá uživatelů marihuany a heroinu.

Výsledky Národního výzkumu užívání návykových látek 2012 potvrdily dlouhodobě stabilní rozsah užívání konopných drog v české populaci a pokračující pokles rozsahu zkušeností i s ostatními nelegálními drogami. Pokles míry užívání drog je pozorován ve všech věkových skupinách včetně těch nejmladších. Současně je patrný posun vrcholu aktuálních zkušeností s konopím do staršího věku. Zatímco v r. 2008 aktuální zkušenost s konopím uváděli nejčastěji respondenti ve věkové skupině 15–19 let, v r. 2012 to byli nejčastěji respondenti ve věku 20–24 let. V posledních 4 letech však kleslo užívání konopných látek ve všech věkových skupinách.

„Užívání Marihuany mezi mladistvými a mladými dospělými v ČR je stále na velmi vysoké úrovni. Nicméně zdá se, že se nám podařilo tento negativní trend obrátit a snížit míru užívání konopných drog v nejrizikovější populaci mladistvých a mladých dospělých, a to je velice dobře,“ komentuje situaci národní protidrogový koordinátor **Jindřich Vobořil**.

Druhou nejčastěji užívanou nelegální drogou v ČR byla dlouhodobě extáze, v r. 2012 se však podle realizovaných studií dostaly na druhé místo halucinogenní houby. Na dalších místech byly zkušenosti s užitím pervitinu nebo amfetaminů, kokainu a LSD.

Ve skupině dlouhodobých a intenzivních (tzv. problémových) uživatelů drog bylo v ČR odhadnuto přibližně 41,3 tis. osob, z toho bylo 30,7 tis. uživatelů pervitinu, 4,3 tis. heroinu a 6,3 tis. uživatelů buprenorfinu (celkem tedy 10,6 tis. uživatelů opiátů/opioidů). Počet injekčních uživatelů drog byl odhadnut na 38,7 tis. Odhadovaný počet problémových uživatelů drog se oproti minulým rokům mírně zvýšil.

Významné změny lze pozorovat u počtu uživatelů opiátů/opioidů, kde v posledních letech došlo ke snížení u heroinu na téměř třetinu oproti situaci před 10 lety. Oproti tomu střední odhad počtu problémových uživatelů pervitinu roste, na čemž má vliv pravděpodobně také změna vzorců užívání pervitinu – v poslední době se běžně užívá v prostředí zábavy a nočního života. Kraji s nejvyšším počtem problémových uživatelů drog a zároveň s nejvyšším počtem uživatelů opiátů jsou tradičně Praha a Ústecký kraj. Vysoce nadprůměrnou prevalenci problémových uživatelů drog na počet obyvatel vykazuje také Karlovarský kraj.

Alkohol: česká droga č. 1

Konzumace alkoholu zůstává v ČR dlouhodobě na velmi vysoké úrovni. Podle čtyřpoložkové screeningové škály CAGE používané pro hodnocení rizikového a škodlivého nebo problémového pití spadalo 17,0 % respondentů (21,6 % mužů a 12,4 % žen) do kategorie rizikových konzumentů alkoholu (uvedli alespoň 1 pozitivní odpověď na škále CAGE) – při přepočtu na dospělou populaci ČR se jedná přibližně o 1,2 mil. osob. Škodlivé nebo problémové pití alkoholu (2 a více pozitivních odpovědí) se týká 8,2 % populace (11,8 % mužů a 4,6 % žen), tj. absolutně 600 tis. osob. Výskyt škodlivého nebo problémového pití je nejčastější ve věkové skupině 25–34 let. Vysoká míra konzumace alkoholu se odráží také v počtu smrtelných otrav. Zatímco v r. 2012 bylo zaznamenáno celkem 45 případů smrtelného předávkování nelegálními drogami a těkavými látkami, smrtelných předávkování etanolem bylo v r. 2012 celkem 317, což je přibližně stejný počet jako v roce předchozím. Na těchto počtech se nijak výrazně neprojevil hromadný výskyt otrav metanolem přítomným v nelegálním tvrdém alkoholu, v jejichž důsledku zemřelo dalších celkem 47 osob.

Vysoká míra a společenský význam užívání alkoholu se projevuje také například ve statistikách páchané trestné činnosti. Podle údajů Policie ČR bylo v r. 2012 spácháno pod vlivem návykových látek celkem 18,4 tis. trestných činů, tj. více než 15 % ze všech objasněných trestných činů. Z toho 16,1 tis. (87,5 %) bylo spácháno pod vlivem alkoholu a 2,3 tis. pod vlivem nealkoholových drog.

Značné rozdíly v regionální dostupnosti služeb

„Ukazuje se, že existují značné rozdíly v dostupnosti programů pro uživatele drog na lokální a krajské úrovni. Zdá se, že mírně klesá také dostupnost nízkoprahových programů – kontaktních center a terénních programů, což je jednoznačně negativní trend. Podíl problémových uživatelů drog, kteří jsou s nimi v kontaktu, se snižuje. Tyto programy přitom přispívají k dosud velmi dobré situaci ve výskytu infekčních nemocí mezi uživateli drog v ČR,“ uvádí k situaci vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti **Viktor Mravčík**.

Z výsledků je patrné, že v dostupnosti adiktologických služeb existují značné rezervy. Zdaleka ne v každém okrese jsou dostupné specializované ambulantní služby pro uživatele drog a zdaleka ne v každém okrese jsou dostupné pobytové služby. Nejhůře jsou na tom v tomto ohledu kraje Pardubický, Liberecký, Zlínský a Karlovarský.

„Od svého nástupu do funkce národního koordinátora vládu opakovaně upozorňuji na to, že pokud rychle nezvrátíme postupný rozpad léčebně-preventivních služeb o problémové uživatele drog, bude se situace nadále zhoršovat. Společenské náklady s touto situací pak nakonec budou vysoce převyšovat nyní vydané prostředky směřované do prevence,“ uzavírá národní protidrogový koordinátor **Jindřich Vobořil**.

Informace poskytují:

MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D., tel. 724 192 017, e-mail: mravcik.viktor@vlada.cz

Mgr. Jindřich Vobořil, PgDip., tel. 725 805 865, e-mail: voboril.jindrich@vlada.cz

PhDr. Vlastimil Nečas, Ph.D., tel. 724 202 410, e-mail: necas.vlastimil@vlada.cz

Další informace na webu:

http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum

Související internetové odkazy:

www.drogy-info.cz (portál spravovaný Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti)

O Národním monitorovacím středisku pro drogy a drogové závislosti

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti je českým partnerem sítě REITOX, zřízené a podporované národními vládami a Evropskou unií s cílem monitorovat situaci v oblasti psychotropních látek, připravovat podklady pro kvalifikovaná politická rozhodnutí v této oblasti na národní i evropské úrovni a vyhodnocovat jejich účinnost. Bylo zřízeno v r. 2002 jako součást Úřadu vlády České republiky – sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.